

УДК 796.011

РОЛЬ СПОРТИВНО ОРІЄНТОВАНИХ ТЕХНОЛОГІЙ У ФОРМУВАННІ СПОРТИВНОЇ КУЛЬТУРИ СТУДЕНТІВ

В. Г. Лосик, Н. Ф. Соломко, О. В. Єрмоленко

У статті розглядається проблема формування спортивної культури студентів та вплив впровадження спортивно орієнтованих технологій у педагогічний процес. Встановлено, що заняття одним або декількома видами спорту дозволяє у повній мірі реалізувати особистісний потенціал студентів.

Ключові слова: спортивна культура, фізичне виховання, спортивна орієнтація.

Формування спортивної культури студентів, підвищення їх фізичної підготованості, залучення до систематичних занять певним видом спорту є важливим компонентом у становленні студента як конкурентоспроможної особистості в умовах постійно зростаючих вимог суспільства.

Але постійне погіршення стану здоров'я молоді, відсутність у більшості студентів мотивації до занять фізичною культурою та спортом вимагають корекції традиційного підходу у організації занять з фізичного виховання у вищому навчальному закладі.

Формування спортивної культури у ході впровадження спортивно орієнтованих технологій на заняттях з фізичного виховання дозволяє студентам реалізувати свої потенційні можливості, є перспективним засобом залучення студентів до фізкультурно-спортивної діяльності навчального закладу та здорового способу життя. Використання одного або декількох видів спорту в освітньому просторі навчальних закладів повинне сформувати у студента спортивне хобі на усе подальше життя.

Ряд авторів (В. К. Бальсевич, Т. Ю. Круцевич, Л. П. Пилипей; С. М. Канішевський, М. Д. Зубалій, В. Г. Шилько) зазначають, що діюча в теперішній час організація фізичного виховання недостатньо ефективна для підвищення рівня фізичної підготовленості, здоров'я, професійно важливих психофізіологічних якостей та значної кількості студентів до занять.

Самій проблемі формування спортивної культури студентів та впливу на цей процес спортивно орієнтованих технологій приділяли увагу такі науковці, як І. В. Орлан, М. Я. Віленський, Т. Ю. Круцевич, Н. І. Волков.

І необхідно зазначити, що існує багато факторів, які негативно впливають на показники фізичної підготованості студентської молоді. Це і погіршення екологічної ситуації, та якості і структури харчування, зниження рівня життя, зниження рухової активності студентів.

При вивченні ефективності програм з фізичного виховання, готовності студентів до інтенсивної навчально-професійної діяльності, збереження і зміцнення їх здоров'я виявлений ряд протиріч між:

- високими вимогами навчального процесу та не відповідним цим вимогам станом здоров'я багатьох студентів;
- наявністю великої кількості інноваційних методик та засобів фізичної культури і спорту і відсутністю повноти використання педагогічних технологій у сфері фізичного виховання.

Мета роботи полягає у визначенні та науковому обґрунтуванні орієнтації студентів у виборі фізкультурної діяльності з урахуванням особистісної схильності до певного виду спорту. Завдання дослідження – підвищення мотивації до занять фізичними вправами певної спрямованості на прикладі занять з легкої атлетики.

Орієнтація фізичного виховання на засвоєння жорстко регламентованого програмного матеріалу, зміст якого визначається обов'язковою прикладною підготовкою та задачею нормативних заліків, унеможлиблює звернення до особи студента та розвитку його індивідуальності.

З метою формування мотиву фізичного вдосконалення студентів, що передбачає прагнення прискорити темпи власного розвитку, зайняти гідне місце в суспільстві, добитися визнання, необхідно розробляти все більш ефективні програми з предмета «Фізичне виховання», що враховують особливості кожного студента, новітні науково-методичні розробки, моделі та технології.

Дослідження проводилося на базі краматорського технікуму на протязі 2012-2013 навчального року. На початку навчального року студентам було надано можливість визначитися з видом спорту, яким би вони хотіли займатися. Було проведено анкетування серед студентів 1 курсу і більшість респондентів обрали легку атлетику. Легка атлетика у

системі фізичного виховання займає головне місце, тому що вона є одним з масових видів спорту, що сприяє всебічному розвитку особистості, об'єднує усі життєво важливі рухи, є доступною, різноманітною та має прикладне значення.

Окрім того, анкетування показало і ставлення студентів до фізичної культури та вплив спортивної культури на загальний культурний рівень студента. Результати показали, що студенти головну цінність спортивної культури бачать у зміцненні здоров'я.

В експерименті брало участь 100 студентів, яких було поділено на дві групи – контрольну та експериментальну. Для студентів експериментальної групи було розроблено програму, яка базувалася на таких принципах: цільової спрямованості, спортивної спрямованості, особистісної спрямованості. У ході цілеспрямованого використання легкої атлетики як основного засобу спортивно орієнтованого фізичного виховання було виявлено його вплив на гармонійний розвиток фізичної підготованості студентів.

На початку та наприкінці експерименту було проведено ряд тестів для оцінки фізичної підготованості студентів – біг 100 м., стрибок у довжину з місця, біг 3000 м та 2000 м (відповідно юнаки та дівчата).

Весь навчально-тренувальний процес розглядався як динамічна система, де на кожному етапі вирішувалися специфічні завдання з розвитку рухових якостей, формування техніки, вибору засобів та методів тренувального впливу. В ході навчально-тренувального процесу вирішувалися такі завдання: гармонійний розвиток студентів, різнобічна підготовка, зміцнення здоров'я, теоретична підготовка.

Також навчально-тренувальний процес було організовано з використанням педагогіки співпраці викладача та студента. Гуманітарна спрямованість та демократичний підхід у виборі виду спорту є більш дійовим у ході спортивного удосконалення студентів, але він не відкидає строго послідовність засвоєння навчального матеріалу.

Результати експерименту показали, що фізична підготованість студентів експериментальної групи підвищилась у порівнянні з контрольною групою. Також серед студентів, що регулярно займалися фізичними вправами легкоатлетичної спрямованості, було виявлено більш раціональне використання як навчального, так і вільного часу.

З метою подальшого вдосконалення програм з використанням спортивно орієнтованих технологій необхідно постійно вивчати

фізкультурно-спортивні інтереси студентів, їх потреби до рухової активності, мотиваційну сферу, спосіб життя. Це все дозволить визначитися у пріоритетах вибору технологій навчання.

За результатами експерименту можна зробити висновок, що традиційна система фізичного виховання обмежує потреби студентів і формування мотивації до регулярних занять фізичною культурою та спортом. Експеримент показав, що розроблена навчальна програма з урахуванням спортивно орієнтованих технологій дозволяє в оптимальному обсязі задовольнити рухові потреби студентів, сприяє розвитку основних фізичних якостей, зміцненого здоров'я, формуванню необхідності у регулярних заняттях спортом, сприяє підвищенню загального культурного рівня студентської молоді.

Але з метою формування мотиву до фізичного та духовного самовдосконалення студентів необхідно, щоб пропоновані спортивно орієнтовані технології застосовувалися не тільки у освітньому просторі навчального закладу, а й у позанавчальний час. Це дозволило би реалізувати інтереси та потребу студентів до регулярних занять з фізичного виховання.

Література

1. Барышев Г.И. Направленность и пути формирования мотивов физкультурно-оздоровительной деятельности / Г.И. Барышев, О.В. Гаркуша // Мониторинг физического развития и физической подготовленности различных возрастных групп населения : материалы Всерос. научн.-практ. конф. – Нальчик, 2003. – С. 29-31.
2. Виленский М.Я. Физическая культура в научной организации учебного труда студентов /М.Я.Виленский. – М.: Прометей, 1993. – 156 с.
3. Теория и методика физического воспитания / Под ред. Т. Ю. Круцевич. – К.: Олимпийская литература, 2003. – Т. 2. – 390 с.
4. Фізичне вдосконалення студентської молоді: стратегія та інноваційні технології: моногр. за матеріалами міжнар. симп. /під заг. ред. проф.Р. Расвського. – О.: Наука і техніка, 2011. – 544 с.
5. Стрельников Р.В. Организация физического воспитания студенческой молодежи на основе альтернативного выбора содержания занятий: автореф. дис. ... канд. пед. наук: 13.00.04 «Теория и методика физического воспитания, спортивной тренировки, оздоровительной и адаптивной физической культуры» / Р. В. Стрельников . – Волгоград, 2009. – 21 с.

РОЛЬ СПОРТИВНО ОРИЕНТИРОВАННЫХ ТЕХНОЛОГИЙ В ФОРМИРОВАНИИ СПОРТИВНОЙ КУЛЬТУРЫ СТУДЕНТОВ***В. Г. Лосик, Н. Ф. Соломко, А. В. Ермоленко***

В статье рассматриваются проблема формирования спортивной культуры студентов и влияние внедрения спортивно ориентированных технологий в педагогический процесс. Определено, что занятия одним или несколькими видами спорта позволяет в полной мере реализовать личностный потенциал студентов.

Ключевые слова: спортивная культура, физическое воспитание, спортивная ориентация.

THE ROLE OF SPORTS ORIENTED TECHNOLOGY IN FORMATION OF STUDENTS' SPORTS CULTURE***V. G. Losik, N. F. Solomko, A. V. Ermolenko***

The article is devoted to the problem of students' sport culture formation and influence of sport oriented technology introduction into the pedagogical process. It is determined that taking up one or a few kinds of sports helps to discover personal potential of students.

Key words: sports culture, physical training, athletics, sport orientation.

Лосик Вікторія Георгіївна, Соломко Надія Федорівна, Ермоленко Олександр Вікторович – викладачі кафедри фізичного виховання Донбаської державної машинобудівної академії (м. Краматорськ, Україна)

Losik V.G., Solomko N.F., Ermolenko A.V. – Lecturers of Physical Culture Department of the Donbas State Machinebuilding Academy (Kramators'k, Ukraine)

Рецензент – кандидат педагогічних наук, доцент кафедри фізичного виховання Донбаської державної машинобудівної академії Ю. О. Долинний

Reviewer – Candidate of Pedagogical Sciences, Associate Professor of the Chair of Physical Culture of Donbas State Machinebuilding Academy Yu. I. Dolynny